

Alegat VII.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zmianach w ustawie gminnej, w ustawie o obszarach dworskich, w ustawie o reprezentacji powiatowej i w ordynacjach wyborczych gminnej i powiatowej.

Wysoka Izba przekazała na posiedzeniu z dnia 10. października 1868. Wydziałowi krajowemu 58 petycyj przez reprezentacje powiatowe podanych w przedmiocie zmiany ustawy gminnej i ustawy o reprezentacji powiatowej, tudzież w ordynacjach wyborczych, z poleceniem dokładnego ich zbadania i poczynienia odpowiednich wniosków.

Następnie weszła jeszcze do Wydziału krajowego znaczna liczba przedstawień w tym przedmiocie, podanych przez te same i przez inne reprezentacje powiatowe.

Wyraźne polecenie Wysokiego Sejmu i prawie jednomyślne żądania całego kraju wkładało na Wydział krajowy obowiązek wyrobienia wniosków do zmian w powołanych ustawach, o których konieczności nabral silnego przekonania w skutek własnego doświadczenia.

Ustawy w mowie będące, uchwalone według wniosków rządowych, osnutych bez należytego uwzględnienia odrębnych stosunków naszego kraju, na zasadach przez Radę Państwa ułożonych, nie mogły naszym potrzebom odpowiadać, co też Zgromadzenie sejmowe z r. 1866. przy uchwalaniu tych ustaw uznało, gdy w nich radykalnych zmian jedynie dla tego nie przedsięwzięto, ażeby ich zatwierdzenia przez Najjaśniejszego Pana nie podać w wątpliwość, i nie odwlec do nieskończoności, wielce pożądanego wejścia w życie instytucyj autonomicznych.

Dziś, kiedy ustawa grudniowa przekazała Sejmom krajowym całe ustawodawstwo gminne, kiedy zasady tego ustawodawstwa, przez Radę Państwa uchwalone, nie mogą już krępować woli Wysokiego Sejmu, zdawałoby się na czasie przedsięwziąć zupełną reformę ustaw urządzających władze autonomiczne.

Wydział krajowy, po głębszem zastanowieniu się nad tym przedmiotem, przyszedł wszelako do przekonania, iż wobec wielkich niekorzyści, towarzyszących częstej zmianie ustaw, które przez to tracą wszelką powagę, na trwałości opierającą się, należy zupełną reformę na później odłożyć, ograniczając się na teraz do zmian niezbędnie potrzebnych, bez których przedsięwzięcia cały urząd autonomiczny kraju byłby narażony na wielkie niebezpieczeństwa.

Dalszym ważnym powodem tego postanowienia był wzgląd na wnioski do Rady Państwa przez Wysoką Izbę w dniu 24. września r. z. uchwalone, których doniosłości nie mógł Wydział krajowy zapoznawać, ani stawać z nimi choćby tylko w pozornej sprzeczności, jakąby zupełna zmiana ustaw w sobie mieścić mogła. Przeciwnie częściowe zmiany tych ustaw, zastosowane jedynie do potrzeb administracyi, mogą być przedsięwzięte bez naruszenia zasad przez Wysoką Izbę postawionych i bez przesądzania dalszym jej postanowieniom w tym względzie.

Sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego za rok ubiegły daje poznać trudności, na jakie władze autonomiczne natrafiały i wykazuje, jak często ustawy w mowie będące, tłumaczone były przez władze rządowe na niekorzyść autonomii. Jest to najlepsze, bo z praktyki wzięte poparcie naszych wniosków, osnutych na podstawie prawie jednogodnych życzeń znacznej większości reprezentacyj powiatowych. Z tego powodu nie sądzimy, ażeby zachodziła potrzeba szczegółowego uzasadnienia następujących wniosków, które pozwalamy sobie polecić Wysokiej Izbie do przyjęcia uchwalenia.

Leon książę Sapieha wł. r.

Sprawozdawca:
Haller w. r.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 12. Września 1869.

I.

Ustawa

z dnia

**Dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
zawierająca zmiany §§. 12. i 31. ustawy gminnej z d. 12. sierpnia 1866.,
tudzież §. 29. ustawy o reprezentacyi powiatowej z tegoż dnia.**

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 12. i 31. ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866., tudzież §. 29. ustawy o reprezentacyi powiatowej z tegoż dnia znoszą się; w ich miejsce obowiązywać mają postanowienia następujących artykułów: II., III. i IV.

Art. II.

Gminę reprezentuje w jej sprawach rada gminna i zwierzchność gminna.

Członkowie zwierzchności gminnej i delegaci (§. 53.), tudzież urzędnicy i słudzy gminni, którzy służbową przysięgę wykonali, uważani być mają w swych urzędowych czynnościach za organa władzy publicznej.

Art. III.

Rada winna przydać zwierzchności gminnej służbę potrzebną do załatwiania czynności, wpływających z własnego i poruczonego zakresu działania.

Jeżeli rada uzna potrzebę ustanowienia posad urzędowych lub służbowych, wtedy uchwali liczbę i płacę urzędników i sług, orzecze o warunkach i sposobie ich mianowania i o ich zaopatrzeniu.

Urzędnicy gminni i służba gminna mogą być umundurowani lub służbową oznaką zaopatrzeni, według uchwały rady gminnej, z zachowaniem istniejących przepisów.

Art. IV.

Wydział powiatowy jest w sprawach powiatu organem zarządzającym i wykonawczym.

Członkowie wydziału, delegaci, urzędnicy i słudzy powiatowi mają być uważani w swych urzędowych czynnościach za organa władzy publicznej.

Art. V.

Wykoranie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi stanu.

II.

Ustawa

z dnia

dla i Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
**zawierająca zmiany §§. 22., 48., 63., 87. i 99. ust. gm. z d. 12. sierpnia 1866.
i §. 16. ustawy o reprezentacyi powiatowej z tegoż dnia.**

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mejego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 22., 48., 63., 87. i 99. ustawy gminnej z d. 12. sierpnia 1866. i §. 16. ustawy o reprezentacyi powiatowej z tegoż dnia znoszą się; w ich miejsce obowiązują mają postanowienia następujących artykułów: II., III., IV., V., VI. i VII.

Art. II.

W razie opróżnienia posady naczelnika gminy, jego zastępcy, asesora lub przysiężnego, winna rada najpóźniej do dni 14 wybrać w jego miejsce innego na czas jeszcze pozostały trzechletniego peryodu.

Gdyby jednocześnie naczelnik gminy i jego zastępca z powodu jakiejkolwiek przeszkody urzędować nie mogli, zastępuje ich na czas trwania tej przeszkody najstarszy wiekiem asesor lub przysiężny.

W miejsce radnego ubywającego przed końcem peryodu, lub nie mogącego czasowo brać udziału w czynnościach rady, powoła naczelnik gminy do rady tego zastępcę, który największą ilość głosów otrzymał w tem samym kole wyborczem, w którym radny, mający być zastąpionym, wybrany został.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

Gdyby jednak tylu radnych brakowało, iżby liczba przez jedno koło wyborcze wybranych nawet przez powołanie z tegoż koła zastępców uzupełnioną być nie mogła, natenczas winno toż koło wyborcze przedsięwziąć niezwłocznie, na podstawie ostatej listy wyborczej, wybór uzupełniający na dalszy ciąg peryodu wyborczego.

Art. III.

Uchwały rady z każdego posiedzenia będą zapisywane do księgi uchwał. Zapis ten ma być stwierdzony podpisem przewodniczącego, dwóch radnych i pisarza. Każdemu członkowi gminy wolno jest przeglądać tę księgę.

Uchwały rady, do księgi uchwał nie zapisane, nie mają prawnej ważności.

Art. IV.

Członek zwierzchności gminnej nie może brać udziału w załatwieniu sprawy, dotyczącej jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych, lub spowinowanych.

Gdyby nieprzewidziane przeszkody nie pozwalały ani naczelnikowi, ani jego zastępcy brać udziału w załatwieniu sprawy, należącej do własnego zakresu działania, w takim razie wydział powiatowy ma prawo delegowania innej osoby do tej czynności.

Art. V.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i zapomocą tych samych środków, co podatki.

Tam, gdzie Rząd pobór podatku konsumcyjnego wydzierżawił, wolno także gminie dodatki gminne do tego podatku albo pobierać od kontrybuentów przez własne swoje organa, albo wydzierżawiać je osobno na rzecz gminy.

Inne należności pieniężne, mające się uiszczać na cele gminne, na podstawie ustawy, lub prawomocnej uchwały rady gminnej, niemniej kary pieniężne, orzeczone podług niniejszej ustawy, pobiera naczelnik gminy przez swoje organa, a w razie nieuiszczenia ściąga je w drodze egzekucji na ruchomości w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

Jeżeli obowiązany, nie wykupiwszy się od posługi, lub roboty, wzbrania się ją wykonać, naczelnik poleci wykonanie rzeczonyj posługi, lub roboty trzeciej osobie na koszt obowiązanego, i ściągnie ten koszt w sposób przepisany dla ściągania innych należności pieniężnych.

W nagłych wypadkach wskazanych w §. 57. mogą obowiązani wprost być zmuszeni do wypełnienia posług albo robót.

Art. VI.

Do spraw, których uchwały rady gminnej muszą być przedkładane radzie powiatowej do załatwienia, należą, oprócz spraw wymienionych w §§. 2., 4., 80., 85. i 95., także następujące:

- a) pozbywania, zamiana, przeistaczanie, zestawianie, lub stałe obciążanie rzeczy, należące do zakładowego majątku, lub dobra gminy, albo zakładów;
- b) zaciąganie pożyczki, lub przyjmowanie zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki, lub wartość ciężaru wynikającego z zobowiązania, łącznie z długami już istniejącymi, przewyższa roczne dochody gminy, a względnie zakładów gminnych;
- c) nabytki i przedsiębiorstwa, nie należące do zwykłego zarządu, jeżeli dla pokrycia wynikającego ztąd wydatku potrzeba zaciągnąć pożyczkę, lub obciążyć gminę rozkładami;
- d) wydzierżawienie na dłuższy czas, niż na lat 12, lub w inny sposób, niż przez publiczną licytację;
- e) opuszczenie czynszu dzierżawnego w części, lub w całości.

Art. VII.

W razie śmierci, lub dłuższej niemożności pełnienia zobowiązań, zastąpi członka wydziału właściwy jego zastępca. W miejsce jednak członka, przez całą radę wybranego, może wydział, w razie nieprzyjęcia zastępstwa przez właściwego zastępcę, powołać innego z zastępców przez całą radę wybranych (§. 33. ordyn. wybor. pow.).

Stale ustępującego członka wydziału zastąpi rada przy pierwszym zgromadzeniu nowym wyborem na dalszy czas peryodu wyborczego.

Gdyby z powodu słabości lub innych ważnych przeszkód jednocześnie ani prezes, ani jego za-

stępcą nie mógł brać udziału w czynnościach urzędowych, wydział powiatowy wybierze z grona swego zastępcę na czas trwania tej przeszkody, i doniesie o tem Wydziałowi krajowemu i politycznej władzy powiatowej.

W miejsce członka wydziału do przewodniczenia powołanego, wstępuje jego zastępcą.

Art. VIII.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi stanu.

III.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
**zawierająca zmiany §§. 25., 55., 57., 61., 64. i 98. ustawy gminnej z d.
12. sierpnia 1866.**

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 25., 55., 57., 61., 64. i 98. ustawy gminnej z d. 12. sierpnia 1866. znoszą się; w ich miejsce obowiązują mają postanowienia następujących artykułów: II., III., IV., V., VI. i VII.

Art. II.

Za przyzwoleniem rady gminnej może każdy członek reprezentacji gminnej urząd swój złożyć.

Członek reprezentacji gminnej lub jego zastępca traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności lub uprawnieniu na członka rady bez wyboru stała na przeszkodzie.

Orzeczenie w tym względzie należy do wydziału powiatowego.

Jeżeli członek reprezentacji gminnej lub jego zastępca popadnie w śledztwo z powodu jednego z czynów karygodnych, w §§. 3. i 11. ord. wyb. dla gmin wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne, krydalne, lub ugodne.

Usunięcie tymczasowe takiego członka reprezentacji gminnej lub zastępcy zarządzi wydział

powiatowy i zawiadomi o tem polityczną władzę powiatową.

Art. III.

Naczelnik przygotowuje przedmioty przeznaczone pod rozpoznanie rady.

Uchwały rady, powzięte w sposób zgodny z ustawami, winien naczelnik wykonać, a jeżeli wyższe onych zatwierdzenie jest potrzebnem, postarać się przedtem o to zatwierdzenie.

Jeżeli jednak naczelnik ma, że powzięta uchwała przekracza zakres działania rady, lub że się sprzeciwia ustawom, natenczas obowiązany jest wstrzymać jej wykonanie i udać się w 48 godzinach o rozwiązanie wątpliwości:

- a) w sprawach własnego zakresu działania do wydziału powiatowego;
- b) w sprawach poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Władze te winny rozstrzygnąć sprawę w ciągu dni ośmiu.

Art. IV.

Do naczelnika gminy należy odpowiednie ustawom i przepisom sprawowanie policyi miejscowej (§. 27.), o ile pojedyncze czynności tejsze nie są przekazane w drodze ustawy organom rządowym.

Jest on obowiązany zarządzić wszystko, czego wymaga wykonanie policyi miejscowej, i postarać się o potrzebne do tego środki pieniężne.

W nagłych wypadkach nieszczęścia, np. przy pożarach i powodziach itp., ma naczelnik prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa chwilowego, i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy, a nawet i obcych.

Gdyby środki policyi miejscowej w gminie nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego (jak np. w razie epidemii), lub gdyby własne siły gminy nie wystarczały do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, naczelnik winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną władzę powiatową i wydział powiatowy.

Art. V.

Od orzeczeń wydanych podług §. 60. odwołać się można w sprawach własnego zakresu działania do wydziału powiatowego, w sprawach zaś

poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli orzeczenia tyczą się duchownych, uznanych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych, krajowych lub powiatowych, zostających w czynnej służbie, członków Sejmu krajowego, albo osób wchodzących bez wyboru do rady gminnej, natenczas winien naczelnik przedłożyć to orzeczenie do poprzedniego zbadania i zatwierdzenia w sprawach własnego zakresu działania wydziałowi powiatowemu, w sprawach zaś poruczonego zakresu działania politycznej władzy powiatowej.

Art. VI.

Naczelnik jest za swoje czynności urzędowe odpowiedzialnym gminie. Co do poruczonego zakresu działania jest on odpowiedzialnym także Rządowi.

Obok tej odpowiedzialności naczelnika, pozostaje nienaruszoną odpowiedzialność względem gminy innych członków zwierzchności gminnej i delegatów (§. 53.) za zaniedbanie, lub nienależyte wykonanie czynności, przez naczelnika im przekazanych.

O obowiązku wynagrodzenia szkód wyrządzonych gminie lub należącym do niej zakładom przez któregośkolwiek z członków zwierzchności lub rady gminnej, albo przez inną osobę, zarządzającą tymi funduszami z ramienia gminy, orzeka stanowczo wydział powiatowy, jeżeli przyczyna szkody jest przewinienie urzędowe, lub służbowe, a nie czyn, ustawie karnej podlegający, lub jeżeli sąd karny nie orzekł o obowiązku wynagrodzenia szkody.

O wysokości wynagrodzenia orzekają c. k. sądy.

Art. VII.

Rada powiatowa, a w jej zastępstwie wydział powiatowy, czuwa nad tem, ażeby gminy, ich reprezentacje i organa służbowe wypełniały obowiązki, z mocy niniejszej ustawy na nich ciężące, niemniej, aby majątek i dobro gmin i zakładów gminnych nie zostały uszczuplone.

Wydziałowi powiatowemu służy zatem prawo żądać od reprezentacyj gminnych wyjaśnień, rewidować kasy i akta gminne, przekonywać się przez delegatów o stanie spraw i majątków, tak gminnych jak zakładowych (funduszowych), tudzież o sposobie prowadzenia spraw gminy i zarządu dochodami, wreszcie wysyłać delegatów na posiedzenia rad gminnych z prawem zabierania głosu.

Art. VIII.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi stanu.

IV.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
zawierająca zmiany §§. 95. i 96. ust. gm. z dnia 12. sierpnia 1866.

Zgodnie z wnioskiem Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 95. i 96. ustawy gminnej z d. 12. sierpnia 1866. znoszą się; w ich miejsce obowiązywać mają postanowienia następujących artykułów: II. i III.

Art. II.

Gminom należącym do tego samego powiatu politycznego wolno jest łączyć się z innymi gminami, lub też i z obszarami dworskimi, dla wspólnego zawiadywania wszystkimi, albo tylko niektórymi sprawami tak własnego (§. 27.), jakoteż poruczonego (§. 28.) zakresu działania.

Umowa co do sposobu wspólnego zawiadywania sprawami własnego zakresu działania potrzebuje zatwierdzenia rady powiatowej; co do poruczonego zakresu zaś, potwierdzenia politycznej władzy powiatowej.

Art. III.

Gminy, nie posiadające dostatecznych środków do wypełnienia swych obowiązków, mają być połączone z innymi gminami tegoż samego powiatu, i o ile być może tej samej parafii, na mocy uchwały rady powiatowej, zatwierdzonej przez Wydział krajowy i polityczną władzę krajową.

Te same władze oznaczają sposób **spólnego zawiadywania** sprawami i czas trwania połączenia.

Prawa własności gmin, **połączyć się mających, i wypływające ztąd prawa użytkowania** mają pozostać nienaruszone, o ileby dobrowolna ugoda nie przyszła do skutku.

Jeżeli co do rozkładu dotyczących kosztów nie przyjdzie między połączonymi stronami do porozumienia, rozstrzyga rada powiatowa z uwzględnieniem §. 74.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam **Mojemu Ministrowi stanu.**

v.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
zawierająca zmiany §§. 102., 105., 107. i 108. ustawy gminnej z d. 12.
sierpnia 1866.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 102., 105., 107. i 108. ustawy gminnej z d. 12. sierpnia 1866. znoszą się; w ich miejsce obowiązywać mają postanowienia następujących artykułów: II., III., IV. i V.

Art. II.

Wydział powiatowy może członkom zwierzchności gminnej udzielać napomnienia i nagany, tudzież nakładać na nich kary pieniężne do wysokości 50 złr.

Kary te wpływają do kasy powiatowej.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniechywania obowiązków, członek zwierzchności gminnej może być złożony z urzędu przez radę powiatową w porozumieniu z polityczną władzą powiatową.

W razie niezgodności tych władz orzeka Wydział krajowy w porozumieniu z polityczną władzą krajową, jeżeli przekroczenie lub zaniechanie odnosi się do własnego zakresu działania gminy, a polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym, gdy chodzi o poruczony zakres działania.

Wydział powiatowy może także dla ochronienia gminy od strat grozących, lub na żądanie

przynajmniej dwóch trzecich części rady gminnej zawiesić w urzędowaniu członka zwierzchności gminnej.

W takim razie zawiadomi równocześnie polityczną władzę powiatową i obmyśli chwilowe zastępstwo za usuniętego tymczasowo członka zwierzchności gminnej.

Przeprowadzenie śledztwa dyscyplinarnego przeciw naczelnikowi, lub innemu członkowi zwierzchności gminy, należy do wydziału powiatowego, któremu w tym celu służy prawo przesłuchania świadków i żądania od władz politycznych i sądowych pomocy w granicach ustawami zakreślonych.

Koszta dochodzenia ponosi członek zwierzchności gminnej, za winnego uznany.

Art. III.

Polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały powziętej przez radę gminną w sprawach poruczonego zakresu działania, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania rady, lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do politycznej władzy krajowej.

Toż samo prawo służy wydziałowi powiatowemu, jeżeli powzięta uchwała tyczy się własnego zakresu działania rady gminnej.

Jeżeli zaś władze powyżej wymienione z prawa tego nie zrobią użytku w ciągu dwóch tygodni od czasu powziętej wiadomości o uchwale wykonać się mającej, natenczas zakaz wykonania uchwały, może nastąpić tylko za zgodnem oświadczeniem się Wydziału krajowego.

Art. IV.

Jeżeli gmina, jej reprezentacya, lub pojedynczy teżże członek, urzędnik lub sługa gminny zaniedbuje lub wzbrania się dopełnić obowiązków wynikających z ustaw, wydział powiatowy po bezskutecznem napomnieniu zwierzchności gminnej zarządzi środki zaradcze na koszt i stratę gminy.

Takież prawo służy politycznej władzy powiatowej przeciwko gminie, zaniedbującej lub wzbraniającej się dopełnić obowiązków poruczonego zakresu działania.

Wydział powiatowy i polityczna władza powiatowa mają się zawiadomić nawzajem o swoich postanowieniach.

Art. V.

Polityczna władza powiatowa ma przeciw naczelnikowi gminy przekraczającemu lub zaniedbującemu swoje obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania, te same prawa, jakie służą wydziałowi powiatowemu a względnie radzie powiatowej podług §. 102.

Kary pieniężne wpływają do kasy powiatowej.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione naczelnikowi gminy bez narażenia dobra publicznego i jeżeli rada gminna na wezwanie temu nie zaradzi, może natenczas polityczna władza powiatowa, na czas trwania tego stanu, ustanowić na koszt gminny inny organ do sprawowania rzeczonych czynności. Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 107., należy postępować z wszelką możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi stanu.

VI.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
zawierająca zmiany §§. 66., 80., 81. i 100. ustawy gminnej z dnia 12. sier-
pnia 1866. i §§. 19., 48., 49., 50. i 51. ustawy o reprezentacyi powia-
towej z tegoż dnia.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Kra-
kowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 66., 80., 81. i 100. ust.
gmin. z dnia 12. sierpnia 1866., tudzież §§. 19.,
48., 49., 50. i 51. ustawy o reprezentacyi powia-
towej z tegoż dnia znoszą się; w ich miejsce
obowiązywać mają postanowienia następujących ar-
tykułów: II., III., IV., V., VI., VI., VIII., IX. i X.

Art. II.

Zakładowy majątek i dobro gminy i jej za-
kładów mają być utrzymywane w całości i do-
brym stanie.

Do podziału tegoż majątku lub dobra między
członków gminy potrzebne jest przyzwolenie Wy-
działu krajowego.

Art. III.

Do nałożenia dodatków, przenoszących 10%
podatków bezpośrednich lub 20% podatku kon-
sumcyjnego potrzebne jest przyzwolenie rady po-
wiatowej.

Przyzwolenie to potrzebnem jest nawet do
nałożenia dodatków przenoszących 5% podatków,
bezpośrednich, jeżeli tego żąda jeden z członków
należących do rady gminnej podług §. 16. (radny
bez wyboru). Żądanie to musi jednak być wnie-
sione do rady gminnej na tem posiedzeniu, na
którem dodatek uchwalony został, lub też do
naczelnika gminy najpóźniej w 8 dni po tem po-
siedzeniu.

Dodatki przenoszące 25% podatków bezpośrednich lub 50% podatku konsumcyjnego, mogą być nakładane tylko na mocy przyzwolenia Wydziału krajowego.

Art. IV.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego, jakoteż do podwyższenia istniejących już tego rodzaju opłat, potrzeba przyzwolenia Wydziału krajowego.

Art. V.

Uchwały rady gminnej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Sejmu lub Wydziału krajowego, mają być podawane do rady powiatowej, która je wraz z swoim zdaniem przedłoży Wydziałowi krajowemu.

Art. VI.

Członek reprezentacji powiatowej traci posadę, jeżeli zajdzie, lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności lub uprawnieniu do wstąpienia w grono rady stała na przeszkodzie.

Jeżeli członek reprezentacji powiatowej padnie w śledztwo z powodu jednego z czynów karygodnych, w §§. 3. i 11. ordyn. wyb. dla gmin wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, jak długo trwa to postępowanie karne, konkursowe, lub ugodne.

W wypadkach, w tym paragrafie wymienionych, orzeka Wydział krajowy za porozumieniem się z polityczną Władzą krajową.

Art. VII.

Sejm za pośrednictwem Wydziału krajowego czuwa nad tem, ażeby reprezentacje powiatowe wypełniały obowiązki, z mocy ustawy na nich ciążące, niemniej ażeby majątek zakładowy powiatu i zakładów powiatowych nie został uszczuplony.

Wydział krajowy może w tym celu żądać objaśnień i usprawiedliwień od reprezentacji powiatowej, i przez delegowanie komisji zarządzać dochodzenia na miejscu.

W wykonaniu tego prawa nadzoru upoważniony jest Wydział krajowy, w razie potrzeby, użyć stosownych środków zaradczych.

Art. VIII.

Rekursa przeciw uchwałom reprezentacyi powiatowej (rady powiatowej i wydziału powiatowego) rozstrzyga Wydział krajowy.

Rekurs ma być wniesiony w ciągu 14dniowego prekluzyjnego terminu od dnia ogłoszenia, lub doręczenia uchwały do wydziału powiatowego, który go przedłoży Wydziałowi krajowemu.

Art. IX.

Jeżeli reprezentacya powiatowa poweźmie uchwałę, która przekracza jej zakres działania, lub sprzeciwia się ustawom, polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek wstrzymać jej wykonanie, powinna jednak w ciągu 8 dni zawiadomić o tem wydział powiatowy i przedłożyć pytanie, czy uchwała może być wykonaną lub nie, politycznej Władzy krajowej, która przed rozstrzygnięciem ma się porozumieć z Wydziałem krajowym i jak najspieszniej wydać swe orzeczenie.

Przeciw orzeczeniu politycznej Władzy krajowej służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Jeżeli wstrzymanie wykonania nie nastąpiło w ciągu dwóch tygodni od czasu powziętej wiadomości o wykonaniu się mającej uchwały, natenczas powstrzymanie i zakaz wykonania uchwały nastąpić może tylko za zgodnem oświadczeniem się Wydziału krajowego.

Art. X.

Jeżeli rada powiatowa zaniedbuje lub odmawia dopełnienia obowiązków, przypadających na powiat na mocy specjalnych ustaw, polityczna władza krajowa ma zarządzić temu w sposób odpowiedny na koszt i stratę powiatu.

To samo prawo służy także Wydziałowi krajowemu.

Art. XI.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi stanu.

VII.

Ustawa

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
zawierająca dodatek do ustawy gminnej z d. 12. sierpnia 1866.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gdyby wydział powiatowy uważał, że rozporządzenie wydane na podstawie ustawy gminnej lub powiatowej nie da się wykonać środkami wykucyi, jakeimi władze gminne rozporządzają, w takim razie ma prawo zawezwać polityczną władzę powiatową o wykonanie rozporządzenia.

Polityczna władza powiatowa winna na takie wezwanie bezwłocznie, najdalej do dni 8, zarządzić exekucyę, jeżeli rozporządzenie nie sprzeciwia się ustawie gminnej, a względnie powiatowej, i nie przekracza ustawą oznaczonego zakresu działania władzy zarządzającej. W przeciwnym razie wolno politycznej władzy powiatowej, jeżeli zastrzeżone dla niej w §. 105. prawo zakazu wykonania nie upadło, wstrzymać się z wykonaniem aż do orzeczenia politycznej Władzy krajowej, o które ma się odnieść w ciągu trzech dni.

Polityczna Władza krajowa wyda swe orzeczenie w jak najkrótszym czasie za porozumieniem się z Wydziałem krajowym.

W razach niebezpieczeństwa ze zwłoką oczywiście połączonego, władze gminne mogą, pod własną odpowiedzialnością, udawać się bezpośrednio o asystencyę do c. k. żandarmeryi i rządowej straży policyjnej.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi stann.

